

Pan

Çeviri: DENİZ CANEFE - HAYDAR ŞAHİN

ROMAN

**KNUT
HAMSUN**

♥ can
modern

KNUT HAMSUN
VICTORIA

Can Modern

Victoria, Knut Hamsun

Norveççe aslından çeviren: Dilek Başak

İlk baskı: Cammermeyer, 1898

Bu çeviride kaynak alınan baskı: *Samlede Verker 4: Pan, Victoria, Glydendal*, 2009

© 2023, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Nisan 2023, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 5000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Şirin Etik

Editör: Emrah Serdan

Düzeltili: Melis Oflas

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni ve kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çifttehavuzlar Sk. No:16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-5960-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

KNUT HAMSUN

VICTORIA

ROMAN

Norveççe aslından çeviren

Dilek Başak

♥can

Knut Hamsun'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Açlık, 2023

Pan, 2023

KNUT HAMSUN, 1859 yılında Norveç, Gudbrandsdalen'de köy kökenli bir ailede doğdu, yoksulluk içinde büyüdü. Neredeyse hiç resmî eğitim almadı. 19 yaşında, Norveç'in kuzeyindeki Bodø'da kunduracı çırağı olarak çalışırken yazmaya başladı. Sonraki on yıl boyunca yol işçiliği, taş ustalığı gibi geçici işlerde çalıştı. İki kez Amerika Birleşik Devletleri'ne seyahat etti ve burada çoğunlukla küçük işler yaptı. Bu sırada kitaplarını yayımlatmaya başladı. Bazı bölümleri, daha önce isimsiz olarak *Ny Jord* dergisinde yayımlanan yarı otobiyografik *Açlık* (1890) romanıyla büyük başarı elde etti. Bunu *Pan*, *Gizemler*, *Victoria*, *Toprağın Bereketi* gibi romanlar izledi. 1920'de Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandı. İkinci Dünya Savaşı sırasındaki Alman hayranlığı nedeniyle vatana ihanet suçlamasıyla karşı karşıya kaldı. Norveç'in büyük şehirlerinde kitapları yakıldı. Mallarına devlet tarafından el kondu, geçici olarak psikiyatrik gözlem altına alındı ve son yıllarını yoksulluk içinde geçirdi. 1948 yılında doğrudan Nazi bağlantısı bulunmadığı Norveç mahkemesi tarafından onaylandı ve hakkındaki suçlamalar düştü. 19 Şubat 1952'de 93 yaşında öldü.

DİLEK BAŞAK, 1962 yılında İstanbul'da doğdu. Darüşşafaka Lisesi, Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı ve Oslo Üniversitesi Tiyatro Bilimi Bölümü'nden mezundur. AFA Yayınları, Yapı Kredi Yayınları ve Tavanarası Yayıncılık'ta editör ve telif hakları sorumlusu olarak çalıştı. Başlıca çevirileri: *Doppler* (Erlend Loe, 2016), *Cennet Çürüdü* (Jenny Hval, 2022), *Miras* (Vigdis Hjorth, 2021), *Huzursuzlar* (Linn Ullmann, 2022).

I

Değirmencinin oğlu hem yürüyor hem düşünüyor-
du. On dört yaşında iriyarı bir oğlandı. Yüzü güneşten,
rüzgârdan yanmıştı, aklından bin bir türlü düşünce geçi-
yordu.

Büyüyünce kibrit fabrikasında çalışmak istiyordu.
fevkalade tehlikeliydi bu iş; parmaklarında kükürt leke-
sini görenler elini sıkmaya cesaret edemezdi. Tehlikeli
zanaatından dolayı arkadaşları ona saygıda kusur etme-
yeceklerdi.

Ormanda kuşlarını aradı. Hepsini tanırdı, yuvaları-
nın nerede olduğunu bilirdi, onları ötüşlerinden çıkarır,
farklı çığırtışlarla cevap verirdi. Babasının değirmeninde-
ki undan yapılmış hamur topakları getirirdi onlara.

Yolunun üzerindeki ağaçların hepsi onun ahbabıydı.
Bahar gelince onların öz suyunu toplardı, kışın da onlar
için küçük bir baba olurdu, dallarını kardan kurtarıp ser-
best kalmalarını sağlardı. Hatta terk edilmiş granit oca-
ğındaki her bir taş ondan sorulurdu; taşların üzerine
harfler ve işaretler kazınmış, onları ayağa dikmiş, bir rahi-
bin etrafında toplanmış cemaat gibi yerleştirmişti. Eski
taşocağında bir sürü tuhaf şey olurdu.

Yoldan ayrılıp göle indi. Değirmen çalışıyordu, güm-
bür gümbür bir ses etrafını sardı. Buralarda dolaşırken

kendi kendine yüksek sesle konuşmaya alışkındı; her bir köpük damlasında sanki hakkında bir şeyler anlatılabilecek küçük birer yaşam söz konusuydu. Su bent kapağının üzerinden dimdik aşağıya akıyordu, kuruması için asılmış parlak bir dokuma örtü misali. Aşağıdaki gölette balık vardı; oltasıyla pek çok kez orada durmuştu.

Büyüyünce dalgıç olmak istiyordu. Bunu kesin istiyordu. Sonra bir geminin güvertesinden okyanusa dalıp yabancı krallıklarla ülkelerle inecekti; oralarda dalgalandıran kocaman, tuhaf ormanlar, dipte mercan bir saray vardı. Ve prenses pencereden el sallayıp ona şöyle diyecekti: İçeri gel!

O sırada arkasından seslenildiğini duydu; babası, "Johannes," diye bağıriyordu. "Köşkten sana haber yollarlar. Gençleri sandalla adaya götüreceksin."

Telaşla yola koyuldu. Değirmencinin oğluna büyük ve yeni bir lütufta bulunulmuştu.

Yeşilliklerin arasından görünen malikâne küçük bir şatoyu andırıyordu, evet, ıssızlığın ortasında muhteşem bir saray misali. Duvarlarında ve tavanında bir sürü kavisli penceresi olan beyaza boyalı ahşap bir yapıydı, çiftliğe misafir geldiğinde yuvarlak kuleye bayrak çekilirdi. Halk buraya saray derdi. Malikânenin ötesinde bir tarafta koy, diğer tarafta büyük ormanlar uzanmaktaydı; çok uzaklarda küçük köy evleri seçiliyordu.

Johannes rıhtıma vardı, gençleri sandala bindirdi. Onları tanıyordu, "sarayın efendisi"nin çocukları ve onların şehirden arkadaşlarıydı bunlar. Herkesin ayağında çamurda yürümek için uzun çizmeler vardı ama Victoria ufacık dans ayakkabıları giymişti, on yaşından büyük olmadığı için de adaya geldiklerinde kucakta taşınması gerekiyordu.

"Seni taşıyayım mı?" diye sordu Johannes.

“Müsadenle!” dedi on beş yaşlarındaki şehirli bey Otto ve onu kollarına aldı.

Victoria karaya taşınırken Johannes durup seyretti ve onun teşekkür ettiğini duydu. Sonra Otto geriye dönüp, “Tekneye göz kulak ol tamam mı? Neydi bunun adı?” dedi.

“Johannes,” diye cevapladı Victoria. “Evet, sandala göz kulak olur.”

Geride kaldı. Diğerleri, kuşların yumurtalarını toplamak için ellerinde sepetleriyle adanın içlerine yöneldiler. Bir an durup düşündü; diğerleriyle gitmek için can atıyordu, sandal kıyıya çekilebilirdi pekâlâ. Çok mu ağırdı? Hayır değildi. Sandalı tutup yukarı çekti biraz.

Giderek uzaklaşan gençlerin kahaahalarını, konuşmalarını duyuyordu. Öyle olsun, şimdilik hoşça kalın. Ama onu da alsalardı iyi olurdu, kuş yuvalarının yerlerini biliyordu, gagaları kıllı yırtıcı kuşların kayalarda barındığı gizli oyukları gösterebilirdi onlara.

Sandalı denize itti, adanın diğer tarafına doğru kürek çekmeye başladı. Epeyce kürek çekmişti ki birilerinin ona bağırdığını duydu.

“Geri dön! Kuşları ürkütüyorsun.”

“Kakımın yerini gösterseydim ya?” diye karşılık verdi sorar gibi. Biraz bekledi. “Engereği kovduğundan dumanla kaçirtmayı denesek mi? Yanımda kibrit getirmiştim.”

Cevap veren olmadı. Sandalı geriye döndürdü, binecekleri yere kürek çekip sandalı karaya oturttu.

Büyüyünce sultandan bir ada satın alacak ve oraya kimseyi sokmayacaktı. Bir topçu savaş gemisi adanın kıyılarını koruyacaktı. “Sığ kayalıklarda bir sandal sürüklenip karaya oturmuş haşmetmeap,” diye haber getirecekti köleleri. “Sandaldaki gençler canlarından olacak.” “Bırakın olsunlar,” diye cevap verecekti. “Ama haşmetmeap

imdat istiyorlar, onları kurtarabiliriz hâlâ, aralarında be-yazlar giyinmiş bir kadın da var.” “Onları kurtarın!” diye gürleyerek emredecekti. Sonra da malikânenin efendisinin çocuklarını görecekti yıllar sonra ve Victoria ayaklarına kapanıp yaptığı iyilik için ona minnetlerini sunacaktı. “Teşekküre gerek yok, görevimdi bu,” diyecekti. “Ülkemde serbestçe dolaşabilirsiniz.” Sonra da misafirleri için sarayın kapılarını sonuna kadar açacaktı, sofraları altın tabaklarla donatacak, üç yüz esmer köle kız gece boyunca şarkılar söyleyip dans edeceklerdi. Ancak sarayın çocukları geri dönmek istediklerinde Victoria bunu yapamayacaktı, kendini yerden yere atacaktı, hıçkırığa hıçkırığa ağlayacaktı çünkü ona âşık olacaktı. “Bırak burada kalayım, beni gönderme haşmetmeap, beni de köle kızlarından biri yap..”

Hızlı hızlı adanın içlerine doğru yürümeye başladı, heyecandan kaskatı kesilmişti. Evet, sarayın çocuklarını kurtaracaktı. Kim bilir, belki de şu anda adada yollarını kaybetmişlerdi. Victoria iki kayanın arasında sıkışıp kalmış, kendini çekip kurtaramıyordu belki. Tek yapması gereken elini uzatıp onu kurtarmaktı.

Ama çıkıp geldiğinde çocukların ona şaşkınlıkla baktıklarını gördü. Sandalı bırakıp mı gelmişti?

“Sandala bir şey olursa sorumlusu sensin,” dedi Otto.

“Ahududu çalılarının yerini göstereyim mi?” diye sordu Johannes.

Bir sessizlik oldu. Victoria hemen araya girdi.

“Gerçekten mi? Neredeler?”

Ancak şehirli bey hemen araya girip, “Şimdi bununla uğraşamayız,” dedi.

“Nereden midye çıkarabileceğimizi de biliyorum,” dedi Johannes.

Yine sessizlik oldu.

“İçlerinde inci var mı?” diye sordu Otto.

“Olduğunu bir düşün hele!” dedi Victoria.

Johannes öyle bir şey bilmediğini ama midyelerin ilerideki beyaz kumsalda olduklarını söyledi. Sandal lazımdı ve onları bulmak için dalmak gerekiyordu.

Bu fikre gülüp geçtiler ve Otto, “Senden de ne dalgaç olur ha!” dedi.

Johannes derin derin nefes almaya başladı.

“İsterseniz şu tepeye tırmanıp denize kocaman bir kaya yuvarlayabilirim,” dedi.

“Sebepe?”

“Hiç. Beni seyredersiniz.”

Ama bu fikir de kabul görmedi, Johannes bozulmuştu. Sonra onlardan uzakta, adanın başka bir tarafında yumurta aramaya başladı.

Herkes sandalın yanında tekrar bir araya geldiğinde Johannes’in yumurtaları herkesten daha fazlaydı; bunları özenle kasketinin içinde taşıyordu.

“Bu kadar yumurtayı toplamayı nasıl becerdin?” diye sordu şehirli bey.

“Kuş yuvalarının nerede olduğunu biliyorum,” diye cevapladı Johannes keyifle. “Onları seninkilerin yanına koyuyorum Victoria.”

“Dur!” diye bağırdı Otto. “Neden?”

Herkes ona baktı. Otto kasketi gösterip, “O kasketin temiz olduğunu kim garanti edebilir ki?”

Johannes bir şey demedi. Birdenbire keyfi kaçmıştı. Yumurtalarla birlikte gerisingeri adanın içlerine doğru yürüdü.

“Derdi ne bunun? Nereye gidiyor?” dedi Otto sabırsızca.

“Nereye gidiyorsun Johannes?” diye bağırdı Victoria ve peşinden koştu.

Johannes durdu ve yavaşça cevap verdi: “Yumurtaları yuvalarına geri koyacağım.”

Umut etmek ilginç bir şey, evet çok tuhaf bir şey. İnsan bir sabah bir yola çıkabilir; o yolda sevdiği biriyle karşılaşmayı umut edebilir. Peki onunla karşılaşır mı? Hayır.

Norveç'in en kuzeyinde, uçsuz bucaksız bir ormanın kıyısında, derme çatma bir kulübe kiralayıp burada sadık köpeği Ezop'la dinlenmeyi uman Teğmen Thomas Glahn günlerini tam da istediği gibi geçirmeye başlar. Ava çıkarak, balık tutarak, vahşi doğayla ahenk içinde münzevi bir yaşam süren bu genç adamın basit hayatı, yörenin en varlıklı adamlarından birinin kızı olan Edvarda'yla tanışınca tümünden değişecektir.

Açlık'tan dört yıl sonra yayımlanan ve Hamsun'un en ünlü romanlarından biri olan Pan büyüleyici ve yıkıcı bir aşk hikâyesi olmasının yanı sıra doğaya adanmış müthiş bir doğa övgüsü.

"Benim kuşağımın Dickens'ı, Knut Hamsun'dur."

Henry Miller

#norveçedebiyatı #doğa #aşk #trajedi #dostluk #ilişkiler #sanat

 can

canyayinlari.com | f | | canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-4060-0

9 789750 760600